

2. Клейменов М.П. Спортивная криминология / М.П. Клейменов // Уголовно- правовые аспекты борьбы с преступностью в сфере спорта: мат-лы всерос. науч.-практ. конф. (18 марта 2011 г.). – Омск: Омская академия МВД России, 2011. – 34 с.
3. Спирев М.В. Криминологическая характеристика преступности в среде спортсменов: автореф. дис. на соискание научн. степени канд. юрид. наук: / М.В. Спирев; Ставропольский государственный университет. – Ставрополь, 2000. – 24 с.

Ключові слова: злочинність; спортивна криминологія; спортсмен; спорт; злочин.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Дикий О. В.

Феденко Єлизавета Михайлівна

студентка 4 курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ЗАСТОСУВАННЯ УМОВНО-ДОСТРОКОВОГО ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Орієнтування національної політики у сфері виконання кримінальних покарань спрямоване на імплементацію європейських стандартів. Зокрема, йдеться мова і про застосування умовно-дострокового звільнення та заміну невідбутої частини покарання на більш м'яке, а також покарання у виді довічного позбавлення волі.

Особливу зацікавленість викликає проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування покарання у виді довічного позбавлення волі» (реєстр. № 1218 від 3.12.2014 р.), який було розроблено з метою захисту прав та законних інтересів засуджених до довічного позбавлення волі шляхом гуманізації порядку призначення та виконання покарання по цьому виду [1]. Основне його положення, що цікавить нас у аспекті даної статті, зводиться до такої позиції: розширення кола осіб, до яких можливе застосування умовно- дострокового звільнення від відбування покарання шляхом віднесення до вказаної категорії осіб тих, що відбувають довічне позбавлення волі (зміни до ст. 81 КК); вказівка на можливість заміни невідбутої частини покарання більш м'яким після фактичного відбуття засудженим не менше 10 років покарання у виді довічного позбавлення волі [2].

Помилювання довічно засуджених застосовується в багатьох розвинутих країнах, однак, особливістю є те, що звільнені особи живуть під наглядом відповідних органів, а за невиконання ряду встановлених до них вимог (порушення порядку чи вчинення злочину) можуть бути знову направлені до місць позбавлення волі, де будуть знаходитись до кінця свого життя. Середня кількість років, яку засуджені до довічного позбавлення волі відбувають в установах виконання покарань за кордоном, становить: у США – 7 років, у Швеції – 9, Великобританії – 14-15, Франції – 17-18, Італії – 21, Польщі – 25.

На основі рішення Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) у справі Вінтера (Winter) та інших проти Сполученого Королівства було доведено, що у випадку, якщо відсутня перспектива звільнення, порушується ст. 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а саме, заборона катувань та інших видів неналежного поводження чи покарання. Саме право на розгляд виступає шансом змінити свій статус у випадку, якщо відбулися значні зміни у поведінці та більше «немає обґрунтованих пенологічних підстав для його подальшого тримання за ґратами», – то його має бути звільнено (§ 119 рішення у справі Вінтера) [3].

Однак, Президент України ветоував проект Закону України «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України щодо заміни довічного позбавлення волі більш м'яким покаранням» (№ 2292). «Введення умовного звільнення від відбування покарання засуджених, які відбувають покарання у вигляді довічного позбавлення волі, після відбуття ними не менше 20 років позбавлення волі нівелює значення правового інституту помилювання таких осіб», – йдеться в пропозиціях Президента.

Проте, даний законопроект має і низку негативних факторів: викликає заперечення ініціатива законодавчого органу про виключення можливості застосування довічного позбавлення волі до жінок, які були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку. Також викликає заперечення пропонує проектом редакція ч. 5 ст. 68 КК, згідно з якою «організатору, підбурювачу та пособнику не може призначатися максимальний строк або розмір найбільш суворого виду покарання».

Отже, проблема з відбуванням довічного позбавлення волі є. Але, в першу чергу, варто зменшити кількісні показники щорічного призначення даного виду покарання, ще раз переглянути коло злочинів, за вчинення яких можливе його призначення, більш глибоко вивчати осіб, які є «претендентами» на застосування даного виду покарання, звертаючи увагу на нові дослідження в галузі кримінального права і результати таких досліджень. Тому досягнення мети, про яку йдеться в законопроекті, виглядає досить реальним за умов плідної співпраці

законодавчого органу з науковцями та практичними співробітниками правоохоронних органів.

Список використаних джерел

- 1 Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування покарання у виді довічного позбавлення волі» (реєстр. № 1218 від 3.12.2014р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52660
- 2 Проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування покарання у виді довічного позбавлення волі» (реєстр. № 1218 від 3.12.2014р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52660
- 3 CASE OF VINTER AND OTHERS v. THE UNITED KINGDOM (Applications nos. 66069/09, 130/10 and 3896/10) .) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22fulltext%22:\[%22\%22CASE%20OF%20VINTER%20%20AND%20OTHERS%20v.%20THE%20UNITED%20KINGDOM\%22%22\],%22documentcollectionid%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22SCHAMBER%22\],%22itemid%22:\[%22001-122664%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22fulltext%22:[%22\%22CASE%20OF%20VINTER%20%20AND%20OTHERS%20v.%20THE%20UNITED%20KINGDOM\%22%22],%22documentcollectionid%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22SCHAMBER%22],%22itemid%22:[%22001-122664%22]})

Ключові слова: довічне позбавлення волі, законопроект, дострокове звільнення, відбування покарання, помилування.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент Черкасов С. В.

Фольтин Анна Степанівна

студентка 4 курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСВІТА ЯК ЗАСІБ ВИПРАВЛЕННЯ І РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ

Нестабільність економічного та політичного становища в Україні спричиняє зростання злочинності. За роки незалежності в Україні за вчинення злочинів засуджено майже 2,5 млн осіб, серед них понад 1,1 млн – до покарання у виді позбавлення волі. В установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, розташованих на території, що контролюється українською владою, тримається усього **60 771 особи** [5].

Проблема виконання кримінальних покарань, при всій її різноманітності й складності, – це проблема соціально-педагогічна, адже ресоціалізація засуджених виступає важливою соціальною метою. Кримінально-виконавчий кодекс України зараховує навчання засуджених до основних засобів їх ресоціалізації та виправлення. Так, у